

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΑΛΛΟ ΚΟΣΜΟ

Η ΑΡΡΩΣΤΕΙΑ ΤΟΥ ΥΠΝΟΥ

Η τρομερή επιδημία που άφάνιζε τους μαύρους της Αφρικής. Τα συμπτώματα της. "Ανδρώποι νεκρώνονται! Α-θθενείς που τους καταδραχίζεουν τα σκουλήκια πριν πεθάνουν! Ο τρόμος των ιθαγενών. Ο ρόλος των μαύρων εξο-ριστών. Η περιεργές τελετές των. Τι τραβούν οι Εύρω και οι γιατροί. Χαρακτηριστικά επεισόδια, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΤΑ άπ' τις τρομερότερες αρρώστιες που βασανίζουν και άφάνιζουν τους Ιθαγενείς της Αφρικής, εινε και η αρρώστεια του ύπνου.

Οι μαύροι Ιθαγενείς που θά προσβλη-θούν άπ' την αρρώστεια αυτή, εινε χαμέ-νοι πιά, εινε έλλεινοι και άξιοδάρουτοι.

Με βλέμμα κενό και χαμένο, με ύφος ήλιθιο, ναρκωμένοι και άσάλευτοι, έχουν την πιο έλλεινη και άθλια όψη που μπορεί κανείς να φανταστεί. Το σώμα τους, ά-

νήματορο να σταθεί ίσια, γέρνει προς τα έμπρός, όπως επίσης και το κεφάλι τους.

Τα κόκαλα του στήθους και των πλευρών τους ξεέχουν. Τα πό-δια τους και τα χέρια τους, που έφυγε από πάνω τους σχεδόν όλό-τελα ή σάσα, μοιάζουν περισσότερο με μέλη σκελετών, παρά με ζωντανών ανθρώπων. Ο θάνατος τους άγγιξε μόλα και σιγά-σιγά άποτελειώνει το έργο του.

Εινε θέματα της φοβερής και μυστηριώδους και άγιάστρευτης, ως έπί το πλείστον, αρρώστειας του ύπνου.

Ανάγκαι να κινηθούν, καταδραχίζονται από διάφορα έντομα και σκουλήκια, από τα όποια θρίθουν τα θεριά κλίματα. Ένα είδος μάλιστα μεγάλων σκουληκιών βόσκει πάνω στο σώμα τους! Σπά-θουν φολιές κάτω από το δέρμα τους και γεννοβολούν έκει μέσα ανά μεγάλα σαν μυζέλια. Μά οι άρρωστοι ούτε παίρνουν, καν έτ-δησι από το πήγαινε-έλα αυτών των σκουληκιών, κάτω από το δέρμα τους. Τόσο βαθεί εινε η νόση τους!

Και όταν οι άλλοι Ιθαγενείς, οι συντοπιείς τους, οι φίλοι και οι γνωστοί τους, περνούν και βλέπουν τους έτοιμοθανάτους αυτούς, θη-μόνον δεν τους παρέρχουν την παρηγοριότερη βοήθεια, αλλά κυριολε-κτικώς πανωκόβητοι, το βάζουν στα πόδια.

Η άσθένεια του ύπνου, πρωτοεξηγήώθηκε στις θεριότερες ζώ-νες της Αφρικής, στην τροπική Αφρική ιδίως, σε πολλές περιοχές της όποιος έγινε και ένδημική. Κατά την διάχυση του πάλαιον, ση-μειώθηκαν μερικά κρούσματα και στην Εδρώπη, άρακάτατα όμως, και τα όποια ξεφανίστησαν έντελώς σχεδόν σήμερα.

Η τρομερή αυτή αρρώστεια μεταδίδεται από ένα μικρόβιο, το «τρομπανόσωμο», το όποσον εισάγει στον οργανισμό του Ιθαγενούς, με την προβο-σαίδα της, ή περιέρχημ υνίγα τσέ-τσέ. Μά η αρρώστεια μεταδίδεται και από ά-τομο σε άτομο, χωρίς διάχυση της υνί-γας αυτής. Πολλές φορές μάλιστα προ-σβλήθησαν άπ' την αρρώστεια του ύ-πνου οικογένειες όλόκληρες, και χωριά άκόμα όλόκληρα, χωρίς να ύτάρχουν έ-κει γήρο υνίγες τσέ-τσέ. Φαίνεται λοι-πόν ότι το μίσαιμα της νόσου το μεταδί-δεται επίσης από τα άρρωστα άτομα στα ήγια μερικά κοινοτικά μικροσωματικά κ' επικάνδυνα, άσο και η υνίγες τσέ-τσέ.

Γιά τους μαύρους, ο προσβεβλημένος άπ' την αρρώστεια του ύπνου εινε χειρό-τερος από χολερισμένο και από λεπρό. Οι συγγενείς του τον παρατούν όλιομό-ναχο μέσα σε μία μικροκαλύβα που του χάζουν έπί τούτο, κάποτε δε τον οί-χουν σαν ψοφίμ, κ' έξω από το χω-ριό!...

Τόση δε εινε η τρομάρα των Ιθαγενών προς την αρρώστεια του ύπνου, ώστε σ' ώρισμένα χωριά ποτέ δεν προσφέρεται τ' όνομά της. Όταν ένας κάτοικος πεθάνει άπ' την αρρώστεια αυτή, οι συγγενείς και οι φίλοι του σκεπάζουν τα μάτια τους μ' ένα πανί για να μην ίδούν το πτώμα και το θάβουν δίχως να το κη-τάξουν διάλου. Δεν κάνουν επίσης καμ-μιά νεκρική τελετή. Δεν χτυπούν, όπως γίνεται συνήθως στις κηδείες των Ιθαγε-νών, τα περίφημα τάμ-τάμ, τα ταμπούβ-λα της Αφρικής, ούτε οίχουν τουρκικές στο, άέρα, άπ' το φρόδο μήπως ξυπη-

σουν τα σκακά πνεύματα.

Η αρρώστεια του ύπνου έχει για τον μαύρο ένα χαρακτήρα μυ-στηριώδη. Όποιος δηλαδή πεθάνει άπ' αυτήν, δεν πεθάνει γιατί άρρώσθηκε, αλλά γιατί κάποιος μελέτησε το θανάτο του. Υπάρχουν λοιπόν έξοριστοι μαύροι, οι όποιοι άναλαμβάνουν να εδιώξουν από το χωριό την αρρώστεια, με τα έξομα τους, με το άζημίωτο, έννο-είται. Οι έξοριστοι αυτοί εινε ντυμένοι με δρωμάκα και κομμά πα-λήφορα, και προσκαλούν τα άγαθά πνεύματα με τον πιο έπίσημο τρόπο, ή σαλεύουν και άναταράζουν κομμάτατα το σώμα τους για ν' άπομακρύνουν τα πονηρά πνεύματα.

Κάποτε οι έξοριστοι παίζουν άληθινές κωμωδίες. Ο ένας άπ' αυτούς κρύβεται πίσω από ένα μπερντέ, Υποτίθεται ότι παριστάνει ένα άτομο που πέθανε από την αρρώστεια του ύπνου. Έμπρός από τον μπερντέ μαζεύονται ήμακελιζά πολλοί μαύροι, οι όποιοι τραγου-δούν όλοι μαζί ένα τραγούδι λιπητερό και μονότονο, στο όποιον πε-ριγράφονται διά μακρών ή άρρώστεια του ύπνου και ή φύξη της. Κάθε φορά που τραγουδιέται το τραγούδι αυτό, ο έξοριστής που πα-ριστάνει τον πεθαμένο, παρέρει τον μπερντέ, δείχνοντας έτσι πως μπορεί ακόμη να κινή κασό. Μά ύστερα από κάθε στροφή του τρα-γουδιού, το σώμα γίνεται όλο και πιο έλαφρο, πράγμα που δείχνει ότι το κασό λιγοστεύει. Στο τέλος του τραγουδιού, ο μπερντέ δεν σαλεύει πιά. Κι' αυτό σημαίνει ότι ο νεκρός εινε νεκρός για καλά, και ότι δεν θά ξαναταράξη πιά την ήσυχια των συντοπιτών του.

Μά αν οι έξοριστοι επβάλλονται εύκολα στους όμοφύλους των, δεν συμβάνει το ίδιο και με τους Εύρωποιους γιατρούς. Αυτοί χρειά-ζονται πολλήν επιδεξιότητα, ήτοιμονη και γλυκύτητα για να πείσουν τους άρρώστους ν' άκολουθήσουν τακτική θεραπεία, το κυριώτερο μέ-ρος της όποιος εινε ή ένέσιες.

Συνγά όταν ή ευρωπαϊκές Ιατρικές άποστολές πλησιάζουν στα χωριά αυτά, οι Ιθαγενείς το βάσουν στα πόδια. Γιά να τους καθ-ηράσουν τότε και να τους προσελκύσουν, οι γιατροί τους δίνουν γάν-τρες, καθρέφτες και μπιουνούζια, ή.π. δηλαδή περισσότερο άγατούν οι άγριοι. Έκτός δε αυτού τους ξεηγοούν ότι τα διάφορα Ιατρικά έρ-γαλεία τους και ιδίως τα μικροσκοπία τους, εινε «φωλατά» για την αρρώστεια!

Μία μαύρη, ή όποια ένθουσιάστηκε μ' ένα καθρεφτάκι που της χάρισαν οι Εύρωπαίοι γιατροί και γελούσε από τη χωρά της, στην πρώτη ένεσι που της έκαναν δεν εινε τίποτε. Στη δεύτερη άρχισε να δια-μαρτύρεται, και όταν ήρθε ή στιγμή να της κάνουν την τρίτη ένεσι, τδβαλε στα πόδια φωνάζοντας: —Δέ θέλω να με... τομπάει ο για-τροός!...

Μία άλλη μέρα πάλι συνέβη ένα χα-ριτωμένο επεισόδιο, που δείχνει ως που φτάνει ή στενοκεφαλιά των Ιθαγενών.

Οι Εύρωπαίοι γιατροί έχασαν τα ελ-δικά γυάλινα δοχεία, στα όποια εφύλα-γαν τα έντόθια και τους έγχερούλους των Ιθαγενών που πέθαιναν άπ' την άρ-ρώστεια του ύπνου, για να τα εξέτά-σουν κατόπιν προσεκτικά, κ' αναγκά-στησαν να χρησιμοποιήσουν παλιά γεγε-κεδένια κοτυιά κονσερβών και δοχεία μαρμελάδας. Μία νύχτα λοιπόν που τους χρειάστηκε ξαφνικά κάποιον χει-ροουργικό έργαλείο, έστειλαν ένα μαύρο να το ζητήσει από τον υπάλληλο του εργαστηρίου τους, στο όποιο εφύλασ-σαντο και τα άναφερόμενα κοτυιά.

—Θά πάς στο εργαστηριο, του ελ-παν. Έφρεις που εινε βέβαια...

—Ναι, ναι, άποκριθήκε ο μαύρος, έξω. Με στέλνετε έκει που μάς θά-ζετε κομματιασμένους σε κοτυιά και μάς στέλνετε... κονσερβες στη Γαλλία για να μάς φάνε!...

Τό περιστατικό αυτό δείχνει, όπως είδαμε, όλη τη στενοκεφαλιά των μαύ-ρων. Δεν έμπιστεύονται τους Εύρωποι-ους γιατρούς κ' έτσι ή αρρώστεια του ύπνου τους άφάνιζε, τους άποδεκτικώς κυριολεκτικώς

Ιθαγενείς έξοριστοι της αρρώστειας του ύπνου.